

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 010/18

KLAGER:	Sven Egil Knutsen Duolljá
PUBLIKASJON:	Avisa Nordland
PUBLISERINGSDATO:	15.01.2018, 17.01.2018
STOFFOMRÅDE:	Diverse
SJANGER:	Leserinnelegg
SØKERSTIKKORD:	Stigmatiserende omtale
REGISTRERT:	16.01.2018
BEHANDLET I PFU:	31.10.2018
BEHANDLINGSTID:	285 dager
KLAGEGRUPPE:	Privatperson
PFU-KONKLUSJON:	
HENVISNING VVPL.:	
OMTALE/ANONYM.:	
MERKNADER:	Delvis parallell klage, da leserinnelegget også er innklaget i sak 007A/18 mot Fremover.

SAMMENDRAG:

Avisa Nordland publiserte **mandag 15. januar 2018** et leserinnelegg på nett med tittelen «Åpent brev til Jan Tore Sanner, KMD».

I leserinnelegget ble det argumentert for at det er riktig å dele Tysfjord kommune. Leseren mente det ikke var riktig med en omkamp om deling av kommunen, og gikk til angrep på argumenter om at man må tenke på samiske samfunnsinteresser. Han skrev det er «rimelig å spørre hva samiske samfunnsinteresser i denne sammenheng er».

Videre omtalte han lulesamer i kommunen:

«Reindrift har i liten eller ingen grad vært drevet av Lule samer etter at de kom som innvandrere, fra år 1800 og fram mot år 1900 tallet. (...)

Tysfjord kommune har ikke helt lyktes med integrerings politikken. Vi var ikke harde nok i klypa, men tillot at det fikk utvikle seg lukkede miljøet i små samfunn hvor innavl ble et problem, det ser vi nå resultatet av i den såkalte Tysfjord saken. Fornorskningen blir nevnt som et overgrep, men hva var alternativet? Var det ikke riktig at de fikk komme på skole lære å lese og skrive. Lule samene var uten skriftspråk.»

Videre skrev artikkelforfatteren at det var blitt bygget et lulesamisk senter som er et «kompetansesenter for ekstreme meninger» i Tysfjord, og at innbyggerne opplevde at det ble «'diktet' opp Lule samiske navn på hvert fjell, knaus og vik i fjordene».

Leserinnlegget ble også publisert på papir **onsdag 17. januar 2018** i en noe forkortet versjon. I papirversjonen var formuleringen med «innavl» redigert bort:

«Reindrift har i liten eller ingen grad vært drevet av lulesamer etter at de kom som innvandrere fra 1800–1900. ILO 169. kan umulig brukes av en innvandrerguppe. Tysfjord kommune har ikke helt lykkes med integreringen. Vi var ikke harde nok i klypa, men tillot at det fikk utvikle seg lukkede miljøer i små bygder. Fornorskningen blir nevnt som et overgrep, men hva var alternativet?»

KLAGEN:

Klager er en privatperson. Han mener Avis Nordland har brutt god presseskikk på punkt 4.3 i Vær Varsom-plakaten (VVP), om stigmatiserende omtale.

Klager skriver:

«[Artikkelforfatteren] (...) stigmatiserer min barndoms hjemløse og befolkningen i Måske/Musken i gårdagens nettutgave av Avis Nordland (an.no) på det groveste.

Han skriver bl.a. dette:

‘Tysfjord kommune har ikke helt lykkes med integrerings politikken. Vi var ikke harde nok i klypa, men tillot at det fikk utvikle seg lukkede miljøer i små bygder hvor innavl ble et problem. det ser nå resultatet av iden såkalte Tysfjord saken.’.

Man trenger ikke være analytiker for å skjønne hva han egentlig mener. Han sier indirekte at ‘vi’ (antakeligvis mener han nordmenn) ikke har brukt nok makt/overgrep til å tvinge befolkningen ut fra fjorden. (Det ble forøvrig delvis gjennomført via boligaksjonspolitikken på 60-70 tallet). Gjennom dette utsagnet røper han at språk vårt og vår kultur ikke har noen verdi - altså mener han at vår etnisitet har mindre verdi enn det norske. Det er dette rasisme handler om - å tro at egen etnisitet, kultur, tradisjoner og språk er bedre enn andres.»

Avis Nordland har tillatt rasisme i sin avis, mener klager.

Klager opplyser til slutt at Avis Nordland i etterkant har slettet det avsnittet han mener var meget stygt.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Avis Nordland (AN) kan ikke se å ha brutt god presseskikk. Avisen mener at også

kontroversielle leserinnlegg må kunne få komme på trykk. AN skriver:

«Selv om redaktøransvaret også omfatter innhold i leserinnlegg, tillater vi her både synspunkter og formuleringer som verken deles, forsvares eller vil kunne brukes i redaksjonelle artikler. Dette er en del av ytringsfriheten som må omfatte også kontroversielle innlegg, hvor provoserende eller krenkende de enn måtte framstå for enkelte. Innlegget er dessuten skrevet under fullt navn.»

Deretter opplyser avisen at leserinnlegget inneholdt en formulering «som ikke skulle vært publisert». Redaktøren skriver:

«Straks jeg som ansvarlig redaktør ble gjort kjent med den, ble formuleringen tatt ut av nettpubliseringen. Dette skjedde 16. januar, godt under et døgn etter første publisering. Denne siste versjonen ble så publisert også i papiravisen 17. januar.»

Den aktuelle formuleringen var en anklage om innavl i Tysfjord.

Avisen argumenterer videre for hvorfor det var riktig å publisere innlegget:

«Det er ingen tvil om at innlegget bærer sterke meninger og påstander som kan oppfattes som fordomsfulle. På den annen side bringer det tankegods inn i debatten som sannsynligvis bæres og deles av flere – synspunkter som ikke bør fortrenkes fra det offentlige ordskiftet.

Innlegget må også ses på bakgrunn av to store saker som har utløst sterke følelser og reaksjoner – de omfattende overgrepssakene som ble avdekket i kommunen, og den nå pågående kommunesammenslåingen der Tysfjord kommune skal deles.

I Avisa Nordland praktiserer vi lav terskel og stor takhøyde i våre debatter fordi vi mener demokratiet er best tjent med at ulike synspunkter kommer fram i lyset. Vi tror ikke vårt samfunn er tjent med at det legges lokk på synspunkter som dette. Tvert imot.»

Klager hadde ingen flere kommentarer.